

DOMOLJUB

Izahaja vsak 3-krat. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Splati in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in iskanja pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 3.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1910.

Leto XXIII.

Vera v liberalce.

Ni jih več mnogo, dobi se pa še vendarle semintja kak naš človek, ki ga časih nekoliko zbega kak liberalni list, ali kak posamezen liberalce. Dober človek sodi druge po sebi in si ne more izlepa misliti, da bi se kdo kar na celtem lagal. Samo tako si moremo razlagati, da nekateri sleparji vkljub temu, da vse pozna njihove lumparije, vendar ob vsaki novi spletki dobe še lahkovernežev, ki jim grede iznova v past. Nazadnje pa le pride do tega, da slepar pri ljudeh, ki ga poznajo, ne opravi nič več, in da mora, če hoče ostati pri svoji obrti, poiskati drugod novih krajev in novih ljudi.

Naši liberalci so že na tem. Razumnega in količkaj razsodnega človeka ne vjamejo več, naj si nadenejo kakršno koli krinko. Vse larfe, kar so jih imeli na obrazu, so že tako obraljane in raztrgane, da je vsakemu lahko za njimi spoznati hinavsko liberalno spakko. Larfa sloge je ravno tako preluknjana kakor larfa narodnosti; meščanska tako kakor obrtniška in trgovska. Najbolj je pa razjedena tista, ki so ž njo hodili liberalci na kmete v pustne šeme. Agrarcem na Goriškem in neodvisnim kmetom na Kranjskem se ne spoštljivo krohoče v lice vsak, kdor jih breča.

Bil je pa tudi že zadnji čas, da se je preobrnilo. Slovensko ljudstvo samo zase ni mnogoštevilno; dober milijon, po več pokrajinah razkosan, ne pomeni veliko. Liberalci so nas pa s svojo lažnjivo, hinavsko in kratkovidno politiko delali še manjše. Zato so pa ravno naši voditelji vedno trdili, da je prva naša dolžnost boj proti liberalcem. Dokler ni zdrava pamet našega ljudstva nad temi zragami privrela na površje,

se ni moglo misliti na noben napredek, ne na Dunaju, ne doma.

Tista preklicano neumna politika nas je strašno stala, s katero so naši liberalni časopisi in kričači zabavljali proti naši državi in takorekoč odpovedovali zvestobo vladarju in Avstriji. Na papirju so žugali z uporom, z revolucijo, ko je vendar vsak otrok lahko vedel, da se je takih groženj toliko treba bati, kot lanskega snega. Saj smo videli in slišali, kako so ob avstrijskem sporu s Srbijo zavoljo Bosne in Hercegovine naši liberalni listi hvalili tistega prismojenega srbskega princa Jurija in takorekoč v neizrekljivi slepoti hujskali Srbe proti nam. Obenem so pa liberalni voditelji pred vsakim cesarskim orlom krivili hrbtišča in v pasji ponižnosti zatrjevali svojo udanost in zvestobo vsakemu briču in poljubljali v lizunski sebičnosti vsak knof na njegovi uniformi. Kdo nas je mogel ob tem času upoštevati, ko je bila politika liberalnih prvakov na las podobna kurjim odpadkom, ki imajo vse barve.

Zdaj se je, hvala Bogu, to izpremenilo. Ljudska misel je prodrila in zato je tudi naša politika na Dunaju ljudska in zato poštena, odkrita in nepremično enaka. Mi vemo, da smo Avstrijci in vemo tudi, da bi brez zveze z veliko in močno Avstrijo sploh obstati ne mogli. Res je, da nismo dobili od države vsega, kar nam gre; res je, da nas uradništvo pod krivičnimi vladami marsikje zatira, in da nam ne pusti niti najpriprostejših narodnih pravic, n. pr. na Koroškem, toda v mnogih ozirih uživamo vendar koristi velike in mogočne države in to tudi priznavamo. Vsega nimamo, mnogo najpotrebnejšega nam manjka, toda to pa ne gre, da bi slepo zametali vse. Od Avstrije imamo mnogo, vrh tega pa živi v nas zavest, da se vlade meniajo, država pa

ostane, in da je zdaj vlada v rokah avstrijskega ljudstva, ki je po večini slovensko. Zato pa brez ovinkov hočemo tako ljudsko politiko, ki bo ojačila našo državo in ž njo tudi nas, ki bo vrgla ob tla vse plotove, kateri nam sedaj branijo, da ne moremo tako napredovati, kakor bi radi, in da odpremo v državi na stežaj vrata pravičnosti za vse narode in stanovce. Kot noč in dan se loči naša politika od liberalne. Liberalcem ni bila v državni politiki država nič in ljudstvo tudi nič. Edini, ki so se ozirali nanj, je bil uradnik, ker je ž njimi volil. Samo to so spletkarili, kako bi svoje uradniške pristaše spravili na boljša mesta; v teh malosnih osebnih vprašanjih so pozabili na glavno reč: na duševni blagor in na gospodarski napredek vsega slovenskega ljudstva.

In domača politika! Jalova je bila na vseh plateh. V posamnih občinah so držali liberalci tistih par svojih mogočnih krčmarjev ali štacunarjev in raznih oderuhov, ki jih imajo skoraj povsod za sorto. K višji politiki so pustili domala samo advokate in drugo mestno gospodo. Zato pa tudi nimajo nič pokazati iz vse svoje dobe. Sempatja kaka veselica, večne bire za vse mogoče in nemogoče reči, zapravljanje na vseh koncih, prazne igrače, puhlo besedičenje in trobezljanje, da so se naposed najpametnejšemu človeku, ki je venomer to poslušal, skisali možgani, — to je bilo vse. Nobenih višjih ciljev, nobenega pregleda o ljudskih potrebah, nobenih jasnih načrtov za nobeno reč! Liberalni slovenski politiki so bili kakor otroci, ki na cesti iz blata grade bajte, ki jih jim prva kripa, ko pride mimo, stlači in uniči.

Liberalna slava je zato tudi taka, kakršno so si zaslužili. Mlajši liberalci zabavljajo celo sami nad starejšimi,

toda niso prav nič boljši od prvih; samo toliko bolj trapasti, kolikor manj imajo izkušenj. Pri nas je pribito za stare in mlade liberalce, da se na liberalni podlagi ne da delati politika med slovenskim ljudstvom. Na liberalni podlagi se more samo eno: lagati in obrekovati, seveda tudi to le toliko časa, dokler se bodo našle šeme, ki verjamejo. A tudi teh bo zmanjkalo, ali kali!

Deželni zbor kranjski.

V seji, ki se je vršila minuli torek, so se obravnavali razni računski zaključki za minula leta od 1900—1908. Večinoma so se odobrili brez vsake razprave, samo pri razpravi o melioracijskem zakladu je govoril poslanec Mandelj, ki je dokazal, da ustanovitev tega zaklada nima nobene zakonite podlage. Pač se je bil leta 1900 napravil nek zakon, toda ta zakon je imel namen ustanoviti le neko deželno kulturno banko. Ko je deželni odbor leta 1907. po prizadevanju našega tov. poslanca Povšeta najel pod zelo ugodnimi pogoji posojilo 4.000.000 K, so pa spoznali, da je leta 1900 sklenjeni zakon tako pomanjkljiv in deloma neizvršljiv, da so morali izven tega zakona ustanoviti poseben melioracijski zaklad. Grajal je, da si je bivši deželni odbor izposojeval iz tega zaklada, da je mašil druge luknje, kar je bilo nepravilno. Prav ni bilo, da se je iz tega zaklada posodilo državi 2.000.000 K za Barje po 4¼%, dasi zakon iz leta 1900 določa, da se ne sme drugače posojati kakor po 4½%. Prav pa tudi ni, da se iz tega zaklada plačujejo obresti za najeto posojilo. Na ta način bo samega sebe uničil, obresti se morajo plačevati iz dež. zaklada. Sedaj, ko je naša stranka prevzela upravo dežele, moramo tudi to spraviti v red. Stavil je tozadevne resolucije.

Dr. Lampe

je dejal: Ko sem prevzel z drugo dedščino v dež. odboru tudi melioracijski zaklad, sem takoj opazil, da ni prave zveze med tem zakladom in drugo upravo. Spoznal sem pa tudi, da melioracijskega zaklada ne morem spraviti v soglasje z zakonom iz leta 1900. Ker sem pa videl, da je knjigovodstvo ta zaklad dobro upravljalo, da je bilo veliko bolj pametno, kakor tisti, ki so leta 1900 sklenili zakon, sem stvar pustil v miru, kakor je bila osnovana. Da se pa stvar, kolikor mogoče uredi, naj se odkažejo resolucije, ki jih je stavil posl. Mandelj fin. odseku. Deželni uradnik Lindtner je podal obširno pojasnilo, kako se je ustanovil melioracijski zaklad. Na zahtevo poslanca Zabreta se je obravnavala takoj postava za

preložitev okrajne ceste Kranj — Zgoranja Besnica.

Cesto je treba preložiti v daljavi 1077 m. Poslanec Zabret je omenjal,

da je ta cesta najslabša v celem Kranjskem okraju in nujno potrebna poprave in preložitve. Ko sta še poslanec dr. Lampe in Pirc podpirala predlog posl. Zabreta, je bila preložitev te ceste sprejeta.

V odsek za deželna podjetja sta izvoljena Zabret in Kobi.

V imenu upravnega odseka je poslanec Hladnik poročal o svojem nujnem predlogu

proti razširjenju davka na vino,

kakor ga namerava finančni minister, ki hoče obdavčiti tudi tisto vino, ki se sedaj popije nezadacano na domu. Hladnik dokazuje, da bi bil ta davek silno breme za vinogradnika, ker bi moral še ta plačevati dac. Vinogradnik, ki še zdaj komaj životari, bi bil potem uničen. Obdavči se naj višje pivo in žganje, vinogradnika naj se pa v miru pusti. Razširjanje davka na vino bi omejilo pitje vina, da bi vinogradnik še težje svoje blago spravil v denar. Vinogradnik bi imel nepopisne sitnosti s financarji, ki bi se šopirili po vinskih hramih. Gospodarji, ki sedaj poslom in delavcem dajo vino, bi potem gotovo segli po žganju. Nameravani davek bi tudi ne donašal posebno mnogo. Pač pa se pozivlja državna oblast, da pospešuje prodajanje vina, tako, da bi smel vinogradnik že ¼ hl vina odprodati brez daca. Podpirale naj bi se vinske zadruge, a na železnicah naj bi se cena za vožnjo znižala.

Istih misli je bil tudi poslanec Matjašič, ki ima pravo srce za vinogradnike. Zbornica je poročilo odobrila.

Minule jeseni sta dva zastopnika c. kr. splošnega preizkuševališča za živila v Gradcu, preiskavala mleko, ki se donša v mlekarni v Škofji Loki, Šmarji, Grosupljem in morda še kod drugod. Posledica je bila, da sta naznanila mnogo kmetov, češ, da je mleko pokvarjeno in zaradi tega so bili kmetje obsojeni od sodišč na globe, ki znašajo več tisoč kron. Naravno je, da je ljudstvo razburjeno tembolj, ker dotična človeka nista postopala tako kakor bi morala. Proti takemu postopanju vladnih organov je naša stranka vložila

nujni predlog proti nečuvnemu postopanju nadzornikov iz Gradca

katerega je utemeljeval poslanec Evgen Jarc. Kmetova boljša bodočnost je odvisna od povzdige živinoreje, predvsem mlekarstva. 80 mlekarn imamo v deželi, mlekarsko šolo in naša dežela čisto nič ne zaostaja za drugimi planinskimi deželami. Nad milijon kron je vreden vsako leto naš izvoz mleka v primorska mesta. Tem potom bi se povzdignilo blagostanje našega kmeta. A način, kako postopa proti našemu mlekarstvu c. kr. splošno preiskuševališče v Gradcu, je v stanu preprečiti nadaljni razvoj mlekarstva. Prišla sta dva gospoda iz Gradca in sta šla preiskovat mleko v loško okolico,

pa tudi na Dolenjsko, v ljubljansko okolico. In našla sta, da je bilo mleko vodeno, nesnažno in nesposobno za dojenčke. Ovadila sta kmete sodiščem in plačevali so kazni 30 do 50 kron. (Dr. Šusteršič: Čujte! Čujte! Škandal! Ali je to pravica?) Eden teh gospodov je bivši komi. Ta dva sta navadno odličila mleko in kar je ostalo na dnu, sta poslala v Gradec. Ta dva ne vesta, da se mleko čisti šele v mlekarni. Ti gospodje še ne vedo, da je pri nas mlekarstvo šele v povojih. Grede naj gledat, kako se dela na nemškem Štajerskem in Koroškem. Kazni znašajo do slej 14.000 K. (Dr. Šusteršič: To je drž. podpora za živinorejo!)

Ta dva sta se izkazovala z nemškimi legitimacijami (Dr. Krek: Prepodili naj bi jih bili!) Kaznovali so kmete, namesto lastnike mlekarn. Kakšna moža sta, kažeta, da se je neki gostilničar na Dolenjskem, ko jih je pogostil, pobahal: »K meni že ne bodo več hodili mleka preiskavat!« Mi zahtevamo, da preiskujejo mleko domači izvedenci. Pred desetimi leti se je ustanovilo kemiško preiskuševališče v Ljubljani. Deluje jako dobro. Prilo je, da bi dobilo pravico javnosti, a nobeno prošnjo ni odgovora. Deželni predsednik naj smatra za častno dolžnost, da vendar enkrat ugodi prošnjam dežele in ljubljanskega mesta in se da kmetijsko-kemiškemu preiskuševališču pravico javnosti, ali pa naj država lastno preiskuševališče v Ljubljani ustanovi. (Burno odobravanje.) O tem predlogu se bo posvetoval upravni odsek in se bo zbornica še enkrat bavila s to stvarjo.

Nič manj zanimiva ni bila razprava

o gozdu Podmolnikom.

Naši liberalci so po vseh listih pisali, da je dr. Lampe s prodajo lesa iz podmolniškega gozda oškodoval deželo vsaj za 50.000 K če ne več. Liberalci cele dežele so vpili, kako slabo gospodarj naša stranka in so si veselja menjali roke, češ, zdaj jih pa bomo. Ali kaj se je pokazalo? Nič drugega, kakor da so liberalni listi in liberalci sploh grdo lagali in obrekovali dež. odbor, pred vsem dr. Lampeta. Sam izdajatelj »Slov. Naroda«, kakor je povedal njegov vrhovni nadzornik, dr. Tavčar, je priznal, da je njegov list lagal in delal dr. Lampetu krivico.

Dr. Šusteršič in tov. so stavili na dež. glavarja vprašanje: Od neke strani se širijo vesti, da je dež. odbor prodal les iz gozda Podmolnikom na tak način, da je dežela pri tem gmotno oškodovana. Ali je na tej vesti kaj resnice in kaj misli gospod glavar ukreniti, da se take vesti, če so neosnovane ne bodo več razširjale? Namesto dež. glavarja je dal potrebno pojasnilo dež. odbornik Jarc. Tukaj samo glavne stvari iz njegovega odgovora: V gozdu se je naselil lubadar

Na predlog dr. Tavčarja je dal deželni odbor dovoljenje, da se del gozda izseka. Vodstvo odbrodelnih zavodov je pozvalo tesarja Pusta in Zakotnika, da stavita ceno, za katero bi les posekala in prevzela. Zakotnik se ni odzval, a vodstvo dobrodelnih zavodov je čisto samovoljno, brez vednosti in dovoljenja dež. odbora, prodalo Pustu ves les. Zato dež. odbor ne zadene nikaka odgovornost. Glede cene pa omenim, da je gozdni svetnik Putik cenil ves les na 17.600 K. Nato se je oglasil dr. Šusteršič, ki je povdarjal: S to razpravo hoče S. L. S. označiti svoje stališče, da se mora cela uprava dežele vršiti pod kritiko javnosti. Vsak tak slučaj bomo spravili v zbornico. Jasno je, da se je iz neke znane strani namenoma obrekovalo. Osramotohli bomo vsako tako lažnjivo kritiko. Jasno je, da sedanji dež. odbor ni ničesar zagrešil. Lažnjive so bile trditve »Slov. Naroda«, da je naš tovariš dr. Lampe prodal gozd, ki je vreden 80 tisoč kron za 16 tisoč K. Sedaj tudi vemo, da je bil referent dež. odbora v tej zadevi dr. Tavčar, glavni urednik tistega lista, ki je to pisal. Vodstvo dež. zavodov je prekoračilo svoj delokrog. Zakaj se ni Pustova ponudba redložila dež. odboru v potrdilo? Pogodba ni veljavna, ker je na njej podpisana oseba, ki ni imela v to nobenega pooblastila. V prihodnje se kaj takega ne sme več pripetiti. Dež. zbor naj skrbi, da se gozd najbolje izkoristi. Proda naj se konkurenčnim potom in sicer tako, da imej pri enaki ponudbi prednost Dobrunjska občina. Mogoče je Putik gozd pravilno cenil, a kmetje Podmolnikom znajo tudi dobro ceniti. V ljubljanski okolici manjka lesa. Nekdo, ki pozna razmere, je dejal, da je les vreden vsaj 28.000 K. Predlagam, da dež. odbor kupno pogodbo razveljavi, in da naj se gozd proda konkurenčnim potom. Gozd meri 30 oralov. Je zelo zane-marjen, ker je slabo upravljan. Deželna uprava je tudi veliko predraga. (Zi-vahno odobravanje.)

Nedolžno jagnje — dr. Tavčar

vstane potem in izjavi, da ni bil v Ljubljani, ko je »Narod« objavil vest o prodaji podmolniškega gozda. Izjavlja tudi, da ni glavni urednik »Slovenskega Naroda«. (Dr. Triller: Nadzorstvo ima nad listom, drugega nič!) Stvar je prišla v list iz dobrunjske občine. (Kako, da to vé?) Priznava, da se je dr. Lampetu zgodila krivica.

Dr. Lampe

pravi, da dr. Tavčarju verjame, če sam izjavi, da je nedolžen. Prav pa je, da se to javno obravnava. Svet naj vé, koliko so vredne razne neresnične in številne trditve, ki se širijo po listih. Celo deželni poslanci ali kak deželni odbornik njavaja vedoma napačne številke in neresnice o deželnem odboru. Vsak sme kritizirati, toda lagati se ne sme!

Tudi

Dr. Triller

prizna, da se je zgodila dr. Lampetu krivica po »Slovenskem Narodu«, ki je trdil, da je prodal Pustu Podmolniški gozd. Predlogi dr. Šusteršičevi so bili sprejeti.

Za pašne pravice.

Poslanec Piber je vprašal deželnega glavarja, zakaj deželni odbor še sedaj ni predložil zakonskega načrta o ureditvi servitutnih pašnih pravic, kar je nujna potreba gorenjskih živinorejcev. Nato se je opravičeval dr. Tavčar, češ, da šele nabira material, ko ga bo zbral, napravi načrt potrebne-ga zakona.

Poslanec Dimnik je vložil interpelacijo na deželnega predsednika, zakaj se ne izroči prometu

predor na Martinovi cesti.

Stara cesta, ki je bila že prej slaba, je sedaj še slabša. Lahko se zgodi ve-

lovanju državnega zbora so odločevali nemški in češki poslanci iz Češkega. Ustanovitev »Slovenske Enote« je pa dala tudi drugim Slovanom, zlasti Jugoslovanom besedo pri odločevanju o parlamentarnem položaju. Nemci se dobro zavedajo moči, ki jo imajo združeni Slovani, zato poizkušajo »Enoto« razbiti. Zlasti jih grize, da govore tudi Jugoslovani in sicer precej odločno besedo. Na vsak način hočejo preprečiti, da bi bil imenovan kak Jugoslovan za ministra. Napeli so sedaj vse moči, da bi Čehe prepričali, da je preosnova vlade stvar, o kateri se imajo pomeniti Nemci in Čehi med sabo, in ki Jugoslovane nič ne briga. Pripravljeni bi bili dati Čehom enega ministra več in bi morda tudi kaj odnehali glede svojih zahtev na Češkem, samo da bi Slovane razdvojili in potem vladali nemoteno dalje po starem protislovan-skem načinu. Delali bodo na to, da se jezikovna postava za Češko v zbornici

Novi belgijski kralj Albert in kraljica Elizabeta.

lika nesreča. Deželni predsednik naj skrbi, da bo predor v najkrajšem času otvorjen.

V tej seji je vložil dr. Šusteršič tudi predlog, da se vpelje

volivna dolžnost

za volitve v deželni in državni zbor. O tem bomo poročali obširneje, ko se bo razpravljalo v javni seji prihodnji teden.

(Dalje prih.)

DRŽAVNI ZBOR.

Dolgo časa je bilo odvisno od položaja v češkem deželnem zboru, ali naj državni zbor mirno deluje ali ne. O de-

kolikor mogoče hitro obravnava in sklene. Ne puste pa, da bi se napravila taka postava tudi za alpske dežele, ker hočejo po Koroškem in Štajerskem še dalje gospodariti, kakor bi se njim zljubilo. Sedaj, ko je obstrukcija v državnem zboru odpravljena, bodo mogle odločevati v zbornici le še velike skupine, in samo močna zveza slovan-skih poslancev bo mogla z uspehom braniti slovanske koristi proti napadom nemških zagrizencev. K sreči je med češkimi poslanci dovolj mož, ki ne poznajo kratkovidne politike, in ki ne bodo žrtvovali za majhne hipne dobič-ke velikih skupnih slovanskih interesov, katerim je odprava obstrukcije odprla tako krasno pot do zmage. Državni zbor bo sklican krog 10. febru- arja. Javno se pogajanja za preosnovo vlade in ustvaritev nove vladne večine sicer še niso pričela, vendar se pa to zgodi v kratkem. Na dnevnem redu

prihodnjega zasedanja bo predvsem finančni načrt in vojaški novinci za tekoče leto. Delalo se bode tudi na to, da se poslovnikova izprememba, ki jo je pričel predlog dr. Kreka, kolikor mogoče hitro dovrši.

OGRSKO.

Lukač je s svojimi pogajanji s strankami popolnoma pogorel. Mislil je, da se bo dalo vse doseči mirnim potom, a se je popolnoma varal. Pokazalo se je, da je treba na Ogrskem ministrskega predsednika, ki se ne bo ustrašil boja s sedaj gospodujočimi strankami. Zdi se, da se vladar ni zmotil, ko je poveril sestavo nove vlade bivšemu dolgoletnemu hrvaškemu banu Khuen-Hedervaryu, katerega vlada na Hrvaškem je še vsem prav dobro v spominu. Enkrat je bil ta mož ogrski ministrski predsednik, a ni veliko opravil kljub svoji brezobzirnosti. Sedaj pa kaže, da bi bila zanj ogrska tla bolj ugodna. Mažarske stranke so namreč čisto razbite. Zelo modro je bilo, da je bil cesar imenoval za ministra Košuta, sina onega Košuta, ki je leta 1848 vodil na Ogrskem upor proti habsburški vladarski hiši. Košuta je namreč minila vsa bojevitost, ko je prišel k vladnim jaslom. Pripravljen je bil precej odnehati v svojih zahtevah, samo da bi se obdržal na ministrskem sedežu. Nameraval je že opustiti zahtevo po samostojni ogrski banki. S tem pa ni bil zadovoljen velik del njegove lastne stranke, ki se je odcepil od nje-ga pod Justhovim vodstvom. Khueno-vo delo je tudi s tem precej olajšano, da mažarske stranke nimajo posebne opore v ljudstvu, katero so še posebno odbile od sebe s tem, da zavlačujejo volivno reformo. Stranke torej ne bodo mnogo opravile, če se ne postavijo na stran ljudstva, to je: če ne zahtevajo splošne in enake volivne pravice. Če pa to store, potem stoje na vladarjevem, oziroma Hedervaryjem stališču in odpravijo tako sami tudi že eno glavnih težkoč, ki so ovirale rešitev ogrske ministrske krize. V boju za splošno in enako volivno pravico stoje seveda tudi socialni demokratje na strani nove vlade. Da je Khuen prišel v pravem času, priča tudi strah, ki se je pojavil pred njim v Košutovih in Justhovih vrstah. Med nasprotniki, ki so še nedavno strastno demonstrirali drug proti drugemu, se je pojavila neka želja po zblizanju takoj, ko je bil Hedervary odločen za ministrskega predsednika. Vendar Justh in Košut ne bosta mnogo opravila, tudi če se združita, ker se je omajalo v ljudstvu zaupanje do njih vsled ovir, ki sta jih napravljala volivni reformi. Kakor vse kaže, je boj krone proti mažarskim mogotcem ravno sedaj na vrhuncu. Hedervary je pripravljen na skrajni boj. Če ne bo mogoče izpeljati volivne reforme s pomočjo parlamenta, bo zbornica razpuščena in razpišejo se nove volitve. Če pri teh nova vlada ne dobi večine, se razpišejo zopet nove volitve in tako dalje. Upati je, da pride kmalu ljudstvo samo do

odločilne besede v politiki, in bo konec dosedanje mažarske politike na korist posameznim osebam.

ČEŠKI DEŽELNI BOR.

Voditelji nemških svobodomiselnih strank so zborovali 8. t. m. v Pragi. Izjavili so, da si žele sporazuma s Čehi na podlagi narodne razdelitve Češke in narodne avtonomije. Vlada misli že v prvi seji češkega deželnega zbora predložiti jezikovni načrt za Češko in načrt za okrožno razdelitev Češke. Za ta načrt se je baje vladi že posrečilo dobiti tudi češke stranke.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR

je rešil predlogi glede preosnove deželnih uradov in o izrabi vodnih sil. Edini liberalni slovenski poslanec dr. Kukovec je čutil potrebo zaletavati se v biro duhovnikov in cerkvenikov. Zahteval je načrt zakona, ki naj bi biro odpravil. S tem je pa izzval hrupno debato zlasti med našimi poslanci in socialnimi demokrati. Kukovec predlog je bil odkazan političnemu odseku.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR

je sklenil uravnavo večih voda, zlasti Soče, za kar so načrti že dovršeni. — Uravnava cele Sočine struge bi veljala krog 10 milijonov kron. Na dnevnem redu je bilo tudi več drugih točk gospodarskega značaja, in obnovilo se je nekaj že zapadlih kreditov. Laški poslanec Meizlik je tudi predlagal izpremembo vsega lovskega zakona. Poslanec Fon je obljubil predložiti še tekom tega zasedanja načrt novega lovskega zakona, ki naj bi se potem izročil pravnemu odseku v pretres.

HRVAŠKO.

Kaki siromaki so Hrvati, se je pokazalo pri sedanjih izpremembah ogrske vlade. Če bi bili trdno politično organizirani, bi se ne moglo brez njih nič zgoditi. Tako jih pa še nihče vprašal ni, in nova vlada je bila sestavljena čisto brez njih. Ker ni mogel dobiti nobenega ministra za Hrvaško, ki bi mu bil po volji, je Khuen kar sam prevzel to mesto, in tako so Hrvati zopet čisto v njegovih rokah. Hrvati so pa čisto zbegani. Sorodniki naših liberalcev se mu celo prilizujejo. Sabor že dolgo ne zboruje, ker je večina proti banu Rauchu, ki si poizkuša sedaj pomagati na ta način, da hoče pri prihodnjih volitvah oropati volivne pravice vse, ki so bili radi najmanjše gozdne tatvine obsojeni. Hrvati, ki bi lahko igrali prvo vlogo ne samo doma, temveč tudi v ogrskem državnem zboru, so vsled svoje razkosanosti le brezpomemben privesek.

BOSANSKA VLADA

se zelo boji novega sabora, ker bi lahko prišlo poslancem na misel, da zahtevajo od nje lahko račun o dosedanjem gospodarstvu, ki je bilo včasih kaj čudno. Zato poizkuša sedaj vplivati na javno mnenje s pomočjo časopisja in je začela izdajati nov dnevnik, ker se ji zdi, da ne zadostujeta sedanja dva

lista, ki delata za njene namene. — Za prihodnje volitve so se začeli tudi hrvaški katoličani v Bosni pripravljati. Ker so se pojavila v hrvaški organizaciji »Hrvatska Narodna Zajednica« tu-di načelna nasprotstva, vsled katerih katoličani ne morejo ostati več tam, je sklenil osnovati nadškof Stadler »Hrvatsko Katoličko Udrugo za Bosno in Hercegovino«, ki bo imela čisto katoliški program, prva taka organizacija med Hrvati.

NA ANGLEŠKEM

se bije sedaj ljut boj med konservativci in liberalci, ki so pa nekaj čisto drugega, kot naši liberalci, s katerimi nimajo drugega skupnega, kot ime. Poslanska zbornica, kjer imajo večino liberalci, je bila sklenila nov davek, ki bi bil zadel v prvi vrsti bogate lorde. Zato ga je gosposka zbornica, po večini konservativna, odklonila. Posledica je bila razpust parlamenta. Če zmagajo pri sedanjih volitvah liberalci, potem izgubi gosposka zbornica ves vpliv, in govori se že, da jo v tem slučaju odpravijo, kar bi gotovo ne bilo brez vpliva na ustavne razmere drugih držav. Silno verjetno je, da liberalci zmagajo, ker imajo ljudstvo za sabo in računajo tudi na delavske glasove, ker so dosedaj delavci večinoma volili z njimi. Negotovo je še, s kom pojdejo Irči. Liberalna sedanja vlada jim je obljubila, da bo podpirala njihove težnje po avtonomiji. Irski škofje so pozvali ljudstvo, naj voli one, ki bodo obljubili, da bodo delali za pravice katoličanov.

Zlata doba

ZLATA DOBA.

Zakaj pa zlata? Poslušajte!

Stari Rimljani so imeli pravljico o zlati dobi. Bila je ta že davno, davno, da se ne pomni več, kdaj. Ali prijetno je bilo takrat! Bilo je nekako tako, kakor pripovedujejo časih pri nas o deveti deželi, da tam mesene klobase kar z dreves visé, človeku ni treba nič drugega kakor samo usta mu je treba odpreti, pa je dosti; en pečen vol hodí okoli in nož ima zasajen v sebi; človeku je treba samo nož izdreti in odrezati.

Če ne ravno tako, pa vsaj podobno je bilo v »zlato dobi«; živelo se je lahko, prijetno in veselo.

Kaj pomeni ta pravljica o »zlato dobi«? To je spomin, ki je ostal tudi pri poganih o nekdanjem raji ali paradizu, v katerem sta prva dva človeka pred grehom živela srečno, veselo življenje.

Toda kaj ima to z nami opraviti, ali kaj imamo opraviti mi z »zlato dobo«? Mar menite, da se bo ta zlatá doba še kdaj povrnila? — Da, da, prav to mislimo: Zlato dobo, paradiz naš

zemlji bi lahko imeli, ko bi ne bilo med nami toliko — pijančevanja! Tako so mislili tudi tisti, ki so ustanovili poseben časnik zoper pijančevanje in mu dali ime »Zlata doba ali treznost slovenskega naroda«. Ta list stane na leto 3 krome in se naroči v Marijanišču v Ljubljani. Priporočamo ga še enkrat, ker je eden najbolj potrebnih listov slovenskih. Če ga ne more vsak sam zase naročiti, vsaj vsako društvo, vsaka Marijina družba, vsaka vas ali sploh več ljudi skupaj naj bi ga imelo in res prebiralo!

Ker ga pa vsi naročniki »Domoljuba« gotovo ne bodo imeli, zato hoče tudi »Domoljub« pod tem naslovom zapisati katero zoper alkohol. Saj vsak, kdor je res pravi domoljub, mora videti, da to, kakor se sedaj pri nas pije, je preveč!

KRALJ MORILCEV.

(Iz italijanščine.)

Morilci človeštva so se zbrali, da si izbero kralja. Prišli sta kolera in kuga, prišli sta jetika in mrzlica. »Jaz,« je dejala jetika, »ne delam hitro, delam počasi ali povsod in gotovo, in milijone sem že v grob položila.« — »Naše orožje je boljše in hitrejše,« sta govorili kolera in kuga, »in več sva jih umorile kakor je zvezd na nebu.« — »Meni gre krona, kričal je zopet drugi strašnega obraza. »Jaz ubijam in tepim cvet človeštva, junake: jaz sem vojska.« In tako so se oglašali vsi po vrsti in zahtevali krono: lakota, nečistost, lenoba, lakomnost.

Sredi največjega prepira pa se prikaže tujec majhne postave in nedolžnega obraza. »Slišal sem vaše glasove,« izpregovori tujec, »čul sem vaše klice: živijo kuga, živijo kolera in druge; navdali so me ti klici z veseljem, ker so veljali onemu, ki me je med vas poslal. Mojemu gospodarju se imate zahvaliti za polovico vaše moči in vaših žrtev. Moj gospodar vam jih je pripravil v vaše naročje: on slabi telo, da se ne more braniti vaših napadov, on otemni um, on brusi nože, zastruplja rane, pripravljva vojsko, neti strasti, dela srce trdo in brezčutno. Še več jih pomori on sam brez vaše pomoči. Proti vam se ljudje boré, vas sovražijo, plačujejo zdravila in zdravnika, da bi vam ušli, — mojega gospodarja ljudje ljubijo in plačujejo, zato ker jih v smrt pošilja. Njemu se ni treba skrivati, on zahrbtno ne napada. On bije javno svoj boj in kliče: Pridite k meni vsi uničeni, osramočeni, okradeni časti, premoženja in zdravja! In ljudje hité k njemu v trumah in se pogrezajo v prepad. Vi, gospoda, morite samo očete, moj gospodar mori z očeti tudi izmučene, bedne žene, sestradane, polnage otroke. Vi morite osebe, moj gospodar uničuje rodove. Vi morite telesa, moj gospodar mori duše in jim odpira vrata v večne prepade. Komu gre sedaj krona, kdo je največji morilec?«

»Da, to je moč, ki prekaša vse druge,« so odgovorili navzoči. Tu pa nekdo

vpraša: »A kdo si ti in kdo je tvoj gospodar?« — »Jaz,« odgovori tujec, »sem kozarec in moj gospodar je alkohol.« In zašumelo je v zboru: »Živio alkohol, kralj morilcev!«

PRVO ABSTINENTSKO OKROŽJE. — VSEM V POSNEMO.

Prvo abstinentno okrožje ali zveza abstinentov je ustanovljena. To častno prvenstvo ima kamniški okraj, kjer so najštevilnejši in najbolj navdušeni abstinentje. Kako se je to zgodilo?

V nedeljo, dne 2. januarja je pridigal na Homcu pri Kamniku dopoldne in popoldne gospod urednik »Zlate dobe« in »Bogoljuba«, po popoldanski božji službi smo se pa zbrali abstinentje in nekateri naši prijatelji v veliki sobi poleg homške cerkve, zastopniki vseh abstinenčnih odsekov v okolici. Bili so zastopniki iz Domžal, Ihan, Mengša, Suhadol, Šmarce, Homca in Rov. — Izvrstni homški pevski zbor je zapel v začetku in na koncu eno krepko pesem. Vmes je bilo pa zborovanje, ki je bilo zelo živahno. Pravila tega okrožja so sestavili gosp. župnik homški, Anton Merkun. Nato se je izvolilo predsedništvo: Franc Bovec, posestnik v Šmarci, predsednik; Franc Cerar, tovarnar v Domžalah, tajnik; Matija Zarnik, mladenič v Suhadolah, blagajnik. — Odbor je takoj storil mnogo sklepov, kako naše gibanje razširiti. Pravijo, da brez pijače ni veselja in navdušenja; mi pa smo bili tako dobre volje in navdušeni, da smo se komaj ločili. Nad dve uri je trajalo zborovanje. — Vsi abstinentje kamniškega okraja, ki še niste zraven, pridružite se nam! Naša zveza šteje že sedaj nad sto abstinentov! — Vsi, ki imate pogum, pojdite za nami!

LISTEK

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl.

(Dalje.)

»Potolažila sem gospo,« je nadaljevala Lucina, »da se popravijo taki nedostatk pri otrocih sami po sebi. — Vas, pravo grofovsko dete, je obdržala Marietta potem nekako pol leta pri sebi. Njen mož je bil tedaj v ječi, a še huje se je godilo siroti, ko z otrokom ni mogla dobiti primerne službe. V najhujši bedi vas je pustila v tisti hiši na Zlatem brdu, kjer vas je potem gospodinja sprejela za svojo. Bila sem vesela, da se je steklo vse tako po sreči in da ste ostali pri poštenih in imovitih ljudeh. — Ko pa sem lani čula o vaši možitvi, me je začelo vnovič pošteno skrbeti. — Povem naj vam še,

kako se je godilo Mariettinemu pravemu otroku v grofovski hiši. Ko je bila deklica stara osem let, je bila že tako trmasta in poredna, da je prizadela gospodu grofu in gospej grofici veliko skrbi in žalosti. Gospa je dobila potem še drugo dete, tudi deklico — ime ji je bilo Julija, — ki je bila tri leta mlajša kakor Marietta. Julija je bila prav ljubka in zala deklica, pa je morala veliko prestat od svoje starejše, nepravde sestrice. Kar naenkrat se je prišla starejša deklica, Mariette, davica in v malo dneh jo je našla tudi Julija. Teden dni je minilo in obe sta bili mrtvi. Moj Bog, kako sta tedaj žalovala gospod in gospa! Srce se mi je krčilo od žalosti in sočutja. Posihmal nisem imela niti ene mirne urice več na svetu. Ne morem vam popisati, kako me je pekla vest zaradi mojega nepoštenega ravnanja s svojo varovanko. Semintja sem imela besede že na jeziku, da bi bila razodela skrivnost, ali vselej sta me oplašili sram in skrb pred kaznijo. Veliko sem pretrpela, toda po pravici. Slednjič sem odpovedala službo pri grofu in se omožila. Moj mož — Bog mu daj dobro — je bil branjevec, a dobra in poštena duša in mi je zapustil poleg nekaj težko prisluženih stotakov tudi to hišico. Tudi njemu nisem upala razodeti skrivnosti o grofovski družini. — Zdaj so domalega že vsi na drugem svetu: moj mož, moja prijateljica Marietta in tudi gospa grofica, ki je umrla čez nekaj let tam nekje pri Veroni na Laškem. Često sem gledala vse tri v sanjah in tedaj se mi je vedno zdelo, da me prosijo in rotijo, naj vendar odkrijem skrivnost. Samo Bog vé, kako hudo sem se morala zadnja leta pokoriti za svojo pregreho, kako strašno mi je bilo prenašati opomine pekoče vesti. — A kaj to! Ko so Jošta drugič izpustili iz ječe, me ta zlobni, vražji človek ni več pustil v miru. Marietta mu je bila namreč povedala pred smrtjo, da sva zamenjali otroka, in to je bilo zanj dovolj, da me je držal odslej v pesti. Vsakih štirinajst dni je stal prebrisanec pred vrati ter mi grozil, da me spravi v ječo, ako mu ne naštejemo takoj toliko in toliko denarja. Na ta način je izvil iz mene kakih štiristo kron, a ni mu bilo še dovolj, zahteval je čimdalje višje svote... Malo da nisem predvčerašnjim obupala od žalosti; sklenila sem se otresti takega mučnega življenja. Šla sem h gospodu grofu, mu povedala vse in ga prosila milosti in usmiljenja... Hvala Bogu, kako mi je odleglo, odkar sem se iznebila te dolgoletne móre... In gospod mi je gotovo prizanesel, saj ste najbrž po njegovem naročilu prišli k meni! — Zdaj prosim torej še vas, milostna grofica, da se usmilité uboge Lucine in ji odpustite!«

Tilko je ženina povest tako pretresla in ganila, da ni mogla dolgo časa z besedo na dan. Končno je dejala natihoma:

»Nisem prišla k vam po grofovem

naročilu, ker gospoda še ne poznam; niti videla ga doslej nisem.»

»Ne? Kako to? — Kdo pa vas je pripeljal k meni?«

»Jošt mi je pokazal hišo.«

»Že zopet ta nesramnež? Nemara je ujel tudi vas v zanko, da vas spravi ob nekaj stotakov . . .? O, ta človek! Toda gospod grof se je včeraj odpeljal v vaš domači kraj, da vas poišče, in vi ste tukaj?«

»Kaj? K nam? Na Zlato brdo?« se je prestrašila Tilka.

»Kako, da ga niste videli,« je vprašala žena začudeno; »če bi hiteli, bi ga še nemara našli doma . . .«

»Ne grem več domov — zdaj ne več,« je odgovorila Lokarica skoraj osorno. V srcu so ji vstajale nove skrbi, nove slutnje . . .

Tilkine besede so starko osupnile. Začudeno je zrla mlado grofico, vprašanje je imela na jeziku, ali zinila ni ničesar. Tilka je opazila in umela njene vprašujoče poglede in je dejala:

»Sčasoma bo zopet vse dobro . . . Toda zdaj moram iti, dovolj časa sem se mudila pri vas; jutri pridem zopet, da me spremite k očetu . . . Upam, da bo jutri že doma.«

»Seveda, če vas ni našel na Zlatem brdu,« je odgovorilo zgovorno ženšče; »to bo veselje, ko bo zagledal gospod po mnogih letih svojo izgubljeno hčerko . . . Bog daj, da bi se vse srečno steklo!«

Jela je poljubljal Tilkino roko, a ta se je protivila njenemu poniževanju na vso moč. Stvari, ki jih je ravnokar čula iz starkinih ust, so ji tako močno segle v srce, da ni mogla več strpeti v tej hiši. Hladni in skoraj osorni nastop mlade grofice je pa Lucino zelo užalili; začela je dvomiti o tem, ali ji je vse odpuščeno, in zopet so se ji skrbi pričele oglašati v duši.

IV.

V nedeljo popoldne po večernicah je pridrdrala pred Lokarjevo hišo na Zlatem brdu gosposka kočija. Gospodar France je sedel pobit in žalosten v družinski sobi in je premišljal nesrečne razmere, v katere je bila zadnji čas zapletena njegova hiša. Ko je ugle dal pred hišo iskra vranca in svetlo vprego, je šinil kvišku in stekel na dvorišče, da bi se prepričal, komu velja nenavadni obisk. Gost, ki je stopil z voza, je bil postaren mož, gosposko oblečen, na roki so mu blesteli zlati prstani, na svilnatem telovniku pa zlata verižica. Lokar še ni nikoli videl moža s tako dostojanstvenimi potezami na obličju, tako črnimi, žarečimi očmi, ki so kar gorele pod osivelimi obrvmi in s katerih je odsevalo nekaj ponosnega in visokega.

»Veselilo bi me, če bi mogel govoriti s posestnikom Lokarjem,« je dejal došli gospod in se vljudno poklonil.

»To sem jaz,« je dejal Lokar v zadregi, kakršne še ni zlepa doživel.

»Potem bi vas prosil, da stopiva v hišo, ker se moram z vami nekaj važ-

nega pomeniti. Samo četrt ure ali nekaj dalj . . . Nalašč sem se pripeljal iz Gorice, da vas obiščem. Moje ime je grof Borghetti.«

Lokar je spoštljivo odzdravil in spremlil visokega posetnika v družinsko sobo. Ko sta korakala po veži, se je oziral tujec pazljivo, skoro radovedno po vseh kotih. V izbi je primaknil gospodar k mizi dva stola in povabil gospoda, naj sede.

»Najprej moram prositi odpuščanja,« je dejal tujec, »da sem vas nagovoril kar z vašim domačim imenom. Nisem vedel, kako se pišete.«

»Pišem se Ravnik — France Ravnik,« je odgovoril gospodar nezaupno. Grof se je vnovič nalahno priklonil ter nadaljeval:

»Oprostite, če pričnem brez nadaljnjih ovinkov. Moj današnji obisk pravzaprav ni namenjen vam, ampak vaši ženi. Veselilo me bo, če jo pokličete in ji poveste, kdo da sem.«

»Žal mi je, gospod, da vam ne morem ustreči, kajti jaz nimam žene,« je odvrnil Lokar skoro kljubujoče, ker se je bal kočljivega vprašanja.

»Ne?« je osupnil tujec. »Menda so mi vaščani pokazali pravo hišo . . . Ali niste v tej hiši vzredili neke najdenke?«

»Da, gospod grof!« Lokarja je spreletela lahna zona.

»Ali ni mladi hišni gospodar vzletel najdenke za ženo? Vsaj govorilo se je tako!«

»Seveda, gospod! Toda moje žene ni doma . . . Sicer pa odkrito povem, da jako nerad govorim s tujci o svojih družinskih zadevah.«

»Gospod Ravnik, zdi se mi, da ste nekoliko preveč nezaupni nasproti meni . . . Morda vseeno ne bo odveč, ako kaj natančnejšega čujete o pokolenju in stanu svoje soproge.«

Pri teh besedah je mlademu Lokarju izginila z lic vsa rdečica. Zdrznil se je in odgovoril še bolj kljubovalno:

»O pokolenju in stanu? Moja žena je po pokolenju in stanu to, kar smo vsi drugi Lokarjevi, in to je dovolj.«

»Kaj pa, če bi vaša žena nenadoma izpremenila svoje priprosto ime ter ga zaménjala z drugim, plemenitaškim? Menim, da bi vas njeno povišanje ne spravilo v nevoljo . . .«

Lokarja je spreletelo po vsem životu, kri mu je zaplula v lice, v duši je začutil nekaj strašnega. Šinil je kvišku, lovil besede, toda izpregovoriti ni mogel drugega nego:

»Jezus, Marija . . . vaše besede so nesreča!«

»Jaz ne vidim nesreče v tem, če bi bila vaša žena iz kakega višjega rodu,« ga je izkušal pomiriti grof.

»Velika stanovska razlika med zakonskimi še ni nikoli rodila sreče,« je odvrnil Lokar razburjen; »to se vé, da ne verjamem, da bi bila Tilka plemenitega rodu. Če bi bilo le količkaj resnice na tem, bi bila stvar že zdavnaj na jasnem . . . Najbrže vas je zapeljala kaka prevara ali zmota.«

»Lahko! Ampak meni so znani razlogi, da smem trditi popolnoma mirno in gotovo, da je vaša žena moja hčerka,« je nadaljeval grof s svečanim povdarkom. Lokarjeve odločne besede so vzbudile v grofu nekoliko nevolje.

»Vaša hčerka,« je vprašal Lokar kakor omamljen in šinil kvišku, »gospod grof, prosim vas . . . Tako predrzna trditev, nihče vam ne bo verjel . . . Gosposka hči — moj Bog, kaj takega . . .!«

(Dalje prih.)

Zmagoslavno znamenje.

Še živi med nami spomin na slavno zmago pri Kustoci, še živi med Slovenci nekaj junakov, ki so se borili v oni bitki. — Bilo je tistega vročega, krvavega dne pri Kustoci l. 1866. Južni del avstrijske armade pod poveljstvom junaškega nadvojvode Albrehta je silajno premagal štirikrat močnejše sovražne čete in jih skoro docela uničil. Medtem je dobil neki ogrski huzarski polk povelje, naj razprši močno piemontsko posadko, ki je zasedla imenitno točko bojnega polja. Junaški polk se je vrgel na življenje in smrt na sovražnika, toda moral se je umakniti; poizkusil je drugič, tretjič, a vselej brez uspeha. Skoro vsak deseti mož avstrijskega polka je padel, a sovražniki, katerim je bilo kakor Avstrijcem ravno to mesto velike važnosti, so svojo posadko znatno pomnožili. Poveljnik je poročal o svojem nevzdržljivem stališču višjemu poveljništvu in ga prosil, naj mu pošljejo novih čet v pomoč, tega mu niso mogli ugoditi, marveč so mu iznova zapovedali, naj na vsak način razprši sovražnika. Zastonj je poizkušal ojunačiti in ohrabriti že napol obupane Ogre, prosil jih je, jim žugal, vse zaman. Ni premaknili se niso z mesta. Tedaj je zagledal poveljnik vojaškega duhovnika. »Tovariš,« mu je zaklical, »poizkusi ti s pomočjo sv. vere ojunačiti moj polk k novemu naskoku!« Duhovnik je skočil junaško k zastavi in zaklical: »Huzarji! To zastavo je blagoslovila sv. Cerkev in vi ste ji prisegli: zmagati ali umreti! Spominjajte se te prisege! Sprejmite še enkrat sv. odvezo!« Kakor na povelje, so se odkrili sinovi ogrske puste in pričakovali slovesnega trenutka. Ko jim je duhovnik podelil odvezo in jih tako rekoč posvetil smrti, je prijel v roke križ, ga visoko dvignil, skočil pred prvo vrsto in zaklical: »Naprej z Bogom in Kristusom!« — Opazivši zmagoslavno znamenje, je prešinilo vse vojske nedopovedljivo navdušenje. Veselja so kriknili in planili neprodirno kakor divje valovje razburkanega morja na sovražnike, boreč se kakor levi z junaškim srcem. In po peturnem boju je mala četa popolnoma uničila mogočno sovražno posadko.

— V.

RAZGLED PO DOMOVINI

Kako so reševali uganko? Poleg 224 pravih rešitev došlo je tudi 26 napačnih. Da se spozna, kako so si nekateri belili glave, naj v zabavo navedemo par slučajev. Nekdo iz Komna pravi, da je ta uganka človek in denar, ravno tako, da je denar, jo je rešil eden na Rečici, drugi pa celo v Sodingenu na Vestfalskem. Da je »dobri časopis« ali »katoliški časopis« ali »Naš dom«, tako so ugibali v Konjicah, v Podbrezju, v Zg. Bruku, v Mozirju, v Trbovljah in Stari Loki. Za »Slovenca« so uganko imeli v Št. Vidu in na Bledu. Nekdo v Laščah je pa samo povedal, da je uganil, pa nič kako. Deklica iz Trzina pravi, da je angel varuh, eden na Dobrovi, da je spovednik, eden v Draževniku, da je duhovnik, nekdo v Metliki, da je zvon, eden iz Rihemberga pa, da je jezik. neka pobožna čitateljica iz Sv. Križa, da je Jezus Kristus, ta je napravila celo pridigo, ena v Zell na Štajerskem pa je ugibala in rekla, da to ne more biti drugega kot ljubezen, pa še pravi, da se ni zmotila. Rodoljub na Koroškem pa pravi, da — to ni nikdo drugi, kot — Fran Grafenauer, poslanec. Tako so torej ugibali in iskali po svetu, uganka pa je bila prav blizu, kajti bil je — »Domoljub«!

Blamirani liberalci. Kdor pozna razmere, bo priznal, da so liberalci v času, ko so sami gospodarili v deželi, dobrega silno malo storili, pač pa spravili deželo v velike dolgove. Tako gospodarstvo se ne da spremeniti v eni noči. S. L. S. se trudi, da spravi sčasoma zavoženo gospodarstvo v pravi red, liberalci pa mečejo, kjerkoli mogoče, naši stranki polena pod noge in zabavljajo čez grehe, katere so storili sami, kakor bi bili naši vzrok. V deželnem zboru se je oglasil dr. Oražen in pričel govoriti o neredu v prisilni delavnici, katero pozna, ker je bil ondi zdravnik. Pošteno jo je skupil. Nemški poslanec ga je pošteno zavrnil, kajti Oražnova dolžnost bi bila na nered opozoriti, a tega ni storil. Če sedaj zabavlja, dokazuje le, kakšen nered bi bil šele, če bi še vedno ostal v službi dežele in delal nered. Oražen ni mogel ničesar v opravičenje navesti.

Narodno obrambno delo. Cela vrsta mesecev je že potekla, kar beremo v »Slovenca« izkaz imen onih, ki darujejo za obmejne Slovence po 20 kron, vendar ni upanja, da bi kmalu že doseglo število darovalcev 1000, dasiravno se potrebe pomoči množe. Vsakega Slovenca, ki kaj premore, dolžnost je, tudi narodno delo podpirati. Kako se avedajo Čehi svojih narodnih dolžno-

sti, smo že večkrat opozarjali. Koliko tisočev stane vsako leto vzdrževanje čeških šol samo na Dunaju. Umevno, da to češko gibanje Nemce straši. Kot odgovor na preganjanje čeških šol so sklenili Čehi nabrati en milijon kron za osrednjo češko šolsko matico. Poziv so izdali na dan sv. Vaclava dne 28. septembra 1909; po dobrih treh mesecih so nabrali že nad 860.000 K. Posebno pohvalo zasluži narodno ženstvo, samo praška šolska ženska podružnica je dala osrednji Matici poleg vsote 38.000 kron, katero daje vsako leto, še prispevek k enomilijonski zbirki lepo vsoto 35.000 kron. Češka narodna zavest naj bodri tudi Slovence k delu za obrambo naroda. Res smo reven narod in ne mislimo na milijonske sklade, a vendar marsikdo bi si lahko pritrgal kako kronico in jo poslal za obmejne Slovence.

Dr. Tavčar taji v javnosti, da bi bil on odgovoren za »Narodove« laži. Ko so v deželnem zboru prijeli dr. Tavčarja zaradi lažnjivih dopisov, tedaj je trdil, da ni urednik »Narodov«, ampak le nadzornik. Za nas je pač brezpomembno, kak naslov si dr. Tavčar pri »Narodu« izbere, resnično je le, da je list odvisen od njega in je tedaj še vedno odgovoren za dopise. Sicer se pa ne bi prav nič čudili, če bode kmalu na kakem shodu dr. Tavčar to, kar je tajil v deželni zbornici, na shodih začel zopet trditi.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu ima namen skrbeti, da se obvarujejo slovenska dekleta, ko pridejo v Trst. Ta zavod pa, ki pošilja prošnje za podporo tudi nam, je zadnje čase krenil na popolnoma napačno pot. V njem gospoduje klika, ki ne mara dosti za verska načela. Predsednica je na občnem zboru proslavljala svobodomiselnca hudo delca Ferrerja. Odbor ni sprejemal deklet, ki so bile priporočene od duhovnega voditelja zavoda in zlasti tistih ne, ki so v Marijini družbi. Iz navedenih razlogov dosedanjemu duhovnemu voditelju na zavodu g. Antonu Križmanu ni kazalo ostati več na sedanjem mestu in je odložil duhovno voditeljstvo, tako da je zavod sv. Nikolaja brez duhovnega voditelja. Kakor potreben bi bil tak zavod, ki bi skrbel za Slovence, ki pridejo v Trst, moramo le priznati, da je zavod sv. Nikolaja izgubil naše zaupanje, da bi delal res v pravem krščanskem duhu, zato pa tudi ne moremo priporočati zavoda v podporo, dokler vlada tak duh v njegovem odboru.

Imenovanje. Deželni predsednik je imenoval okr. računskega asistenta Avgušтина Zajca računskim oficijalom.

Kinematografi kažejo večkrat slike, ki so naravnost v pohujšanje mladine. Pozdravljati moramo ukaz deželnega šolskega sveta, ki prepoveduje obiskovanje kinematografskih predstav šolski mladini. Za posebne otroške predstave pa bodo morali posestniki kinematografov predložiti natančni načrt predstav v Ljubljani deželnemu predsedništvu, na deželi pa okrajnemu glavarstvu v potrjenje. Pametna in modra naredba, saj so se večkrat pri kinematografskih predstavah kazali prizori, katerih se morajo sramovati odraščeni, in to naj gledajo šolski otroci.

Izseljevanje v Brazilijo kljub opominom ne preneha. Mnogoštevilni avstrijski izseljenci se dajo preslepiti od brezvestnih agentov in se podajo v kraje, kjer komaj toliko zaslužijo, da se prežive. Naj vendar bedno stanje izseljencev odpre oči tistim, ki ne verujejo svarilnim opominom.

Družbi mladih tatov v Ljubljani je policija prišla na sled. Kradli so kakor srake v Ljubljani, Šiški in okolici, kar so le mogli. V stolni cerkvi so zamašili nabiralnik, da bi tako novci ne padali notri in prišli v njihove roke. Ravno ko sta dva taka uzmoviča, stara 14 do 15 let, poskušala oropati nabiralnike, jih je cerkvenik zasačil in izročil policiji. »Poglarav« te tatinske družbe je 15letni mesarski vajenec Rouh iz Kočevskega. Fanta je iskalo orožništvo, ker je že doma na sumu več tatvin, a je pobegnil v Ljubljano, kjer je nadaljeval svoje delo. Kaj bo še s tako zgodaj pokvarjeno mladino.

Vabilo na naročbo tamburaškega instrumentalnega lista »Lira«, ki bo izhajal vsaki 25. dan v mesecu. »Lira« bo prinašala samo efektne, v lahkem slogu sestavljene skladbe, uporabne za zabave, plese, izlete itd. Vsebinska »Lira« bodo koračnice, plesni in zabavni komadi, kupleti za en in več glasov (katerim bo podstavljen tudi klavirski izvleček) in ženski zbori s spremljevanjem tamburaškega zbora. Prva številka »Lira« izide 25. januarja t. l., ter velja vse leto 10 K, za pol leta 5 K. Posamezne številke 1 K 20 vin. Naročila sprejema upravništvo »Lira« v Ljubljani, Sodna ulica št. 4, II. nadstropje.

Listnica uredništva

Vkljub temu, da smo že v dveh številkah jasno povedali svoje želje glede dopisov, se dosti dopisnikov ne ravna

po teh določilih, ki so se uvedla le vsled nujne potrebe. Prosimo torej še enkrat: preberite obe listnici uredništva v 1. in 2. številki! Tudi v »Društvenik« nismo mogli spraviti vseh dopisov; kar je ostalo in kar se je takih dopisov novih nabralo, smo odložili za prihodnjo številko »Društvenika«. Popisi veselice zanimajo samo domači kraj in nič ne škoduje, če se beró nekoliko pozneje. — Vsled obilice dopisov smo to pot odložili dopise iz tistih krajev, ki so velikratna vrsti. Naj imajo besedo tudi drugi kraji!

Gorenjske novice

iz ljubljanske okolice.

V šentpeterski župniji je bilo v letu 1909 krščenih 472; umrlo jih je 485, poročenih 156, oklicanih pa 182.

Hrušica. Velika nesreča je zadela očeta Škofa. Njegov sin Ivan, ki bi bil v kratkem postal zidarski pomočnik, je pri neki stavbi padel z odra in se tako poškodoval, da je v bolnišnici umrl. Pokopali so ga na štepanskem pokopališču. Blagemu mladeniču naj sveti večna luč. — Nekaj novih naročnikov se je oglasilo za »Domoljub«. Naj bi ti navdušeni pospeševalci izobrazbe našli še mnogo posnemalcev po Bizoviku in Štepanji vasi.

Selo. Občni zbor Katol. slovenskega izobraževalnega društva bo v nedeljo 16. januarja popoldne ob 4. uri v salonu g. Oražma. Vsi člani in članice naj se gotovo udeležijo zborovanja, na katerem bodo gledali uspeh enoletnega dela.

Šmartno. Začelo se je veselo gibanje po našem Posavju. Vrli Ježičani so menda tudi nas spodbodli. Želimo namreč tudi mi imeti skupno izobraževalno društvo za celo šentpetersko Posavje. Kakor kaže, se nam bodo te želje prav kmalu izpolnile.

Moste. V krajni šolski svet za občino Moste bo zopet treba voliti dva moža, ki sta sedaj po žrebu izstopila. Kdaj bodo volitve, se bo že pravočasno zvedelo.

Štepanja vas. Čuli smo, da je »Kmečka zveza« v Šmartnem priredila v adventu po duhovnem opravilu nekaj gospodarskih predavanj. Zvedeli smo pa tudi, da bodo taka predavanja tudi pri nas sedaj v postu po duhovnem opravilu. Veselimo se jih, ker se jih bodo lahko udeleževali kmetje iz Štepanje vasi, Hrušice, Bizovika in Fužin. Možeje, agitirajte že sedaj za obilno udeležbo.

Iz Ježice pri Ljubljani. Naš gospod župnik Simon Zupan si je v soboto zvečer, 15. t. m., v člankih zlomil desno nogo. Šel je v cerkev spovedavat, pa mu je spodletelo na ledenih tleh. Zdravnik dr. Stare je odredil, da so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico. Ne-

nadna nesreča preljubljenega gospoda je z veliko žalostjo napolnila celo župnijo. Bog nakloni plemenitemu možu skorajšnjo ozdravljenje. Mi pa se z večjo gorečnostjo oklenimo župnikove iskrene želje: gradimo si društveni dom vsak po svojih močeh. Tako bomo svojemu duhovnemu pastirju napravili nekaj veselja, ki bo krepilo njegove moči dušne in telesne. Pokažimo torej sočutje tudi na ta način, da pomagamo uresničiti — župnikovo misel.

Iz Dola pri Ljubljani. Na novega leta dan smo spremili k zadnjemu počitku občje spoštovano in priljubljeno gospo Heleno Rovšek iz Dola. Pokojnica je bila blaga, mirna, značajna in katoliškega prepričanja za vse dobro vnetna žena. Ko si je tukajšnje izobraževalno društvo pred nekaj časom napravilo novo društveno zastavo, je rada in z veseljem prevzela pri blagoslovljenju zastave častno mesto kumice, ter pri tej priliki v društvene namene darovala društvu lep dar, sama pa je k društvu pristopila, kateremu je zvesta ostala do zadnjega. Društvo se je pogreba korporativno udeležilo z zastavo in vencem, na grobu pa so ji pevci v zadnji pozdrav zapeli v srce segajočo žalostinko Hribarjevo. Počivaj mirno, blaga žena, Bog naj ti tam vse stotero povrne, kar si tukaj dobrega storila, nam pa obudi še mnogo značajnih in katoliškega prepričanja se zavedajočih žen. — Ravno tisti dan popoldne pa so dekleta Marijine družbe uprizorile igro »Večna mladost in večna lepota«. Igralke so svoje vloge vse pohvalno in prav mojstrsko rešile, tako da skoraj res ne vemo, kateri bi dali prednost; splošna želja pa je bila, da bi se nam zopet kmalu pokazale. Tudi vrli tamburaši so nam par lepih komadov udarili, posebno novi valček je vsem prav ugajal, le škoda, da se ni ponavljal. Z izidom smo bili vsi zadovoljni, pa blagajnik tudi. — Dne 23. januarja ob 4. uri popoldne se bode vršil občni zbor izobraževalnega društva. Vsi člani in članice se tem potom vljudno vabite, da se ga polnoštevilno udeležite. Zeteli je, da bi se tudi novi člani priglasili, zlasti moške in mladeniči, pa tudi žene in dekleta. Torej pridite, katerim je mar društveno življenje, napredek in izobrazba.

Iz Št. Vida.

g Nova šola. Zakaj in kako se je kupil Vovkov svet? V seji krajnega šolskega sveta dne 1. oktobra lanskega leta smo se razgovarjali, kateri prostor naj bi se določil za novo šolsko poslopje. Vprašal sem, ali bi ne bil najbolj primeren Zormanov travnik (Vojdova ledina). Krajni šolski nadzornik Matjan in z njim tudi vsi drugi so rekli, da ta prostor prenizko leži in da je preveč vlažen. Ko sem povedal še to, da bi ta prostor veljal blizu 11.000 goldinarjev, če bi se plačal tako, kakor je lastnik ceno postavil, so se izrekli vsi člani za to, naj se prostor išče drugod. — Kje naj se išče prostor, če ne na Zorma-

novi ledini? Matjan je nasvetoval Lovrenčev in Božičev travnik (med Andrejevo in Cirmanovo hišo). Ta prostor je preozek in preblizu železnice. Tudi ne bi bili za to prebivalci iz draveljskega in glinškega okolišča. Lep je prostor na Padovškovi ledini za lurskim znamenjem ali pa Baharjev svet pod Malezijo. Toda oba kosa ležita že na katastru Podgora, in ljudje iz zgornje strani (Stanežeče, Medno, Vižmarje itd.) bi s tem ne bili zadovoljni. — Prostor na Vovkovem svetu je lastnik Val. Babnik kmalu nato sam ponudil. Povedal je tudi ceno, katero zahteva za hišo, gospodarsko poslopje in zemljo, kar je je zraven. Vprašal sem župana in še nekatere druge može, kaj storiti. Vsi so mi dali ta-le odgovor: Cena 9000 goldinarjev je res visoka, toda lega je zelo ugodna; zakaj šola bo stala v sredini, niti zgornja, niti spodnja stran ni oškodovana, Št. Vid sam pa kot središče cele župnije pridobi na lepoti; zato naj se ponudba sprejme pod pogojem, da bodo s tem vse pristojne oblasti zadovoljne. — Ponudbo in pogojno pogodbo je krajni šolski svet v seji dne 7. novembra 1909. odobril s štirimi glasovi proti enemu. Za so glasovali Belec, Bergant, Vodnik in Mihelič. Ugovarjal pa je Matjan. — Zakaj in kako je Matjan proti temu prostoru? On sam pravi: 1. zato, ker je svet predrag, 2. je ta prostor močviren, 3. premajhen in preveč v senci. Te ugovore je Matjan deloma vložil takoj pri seji, deloma jih je poslal na c. kr. okrajni šolski svet. — Odgovor na Matjanove ugovore. Najprvo je treba pibiti, da ima Matjan za Vovkovim prostorom svoje rodno domovje in je vsled tega tako interesiran v tej zadevi. Svet je res zelo drag, a pomisli naj se, da dosedanji lastnik ne proda samo zemlje, marveč tudi hišo in gospodarsko poslopje, katero v slučaju potrditve izgubi. Ali je prostor res premajhen in močviren, o tem se bo še itak prepričala in se izjavila komisija, katero višja šolska oblast pošlje iz Ljubljane na lice mesta. — Kje bo stala nova šola, če ne na Vovkovem svetu? Vse tako kaže, da ne v Št. Vidu, marveč na eni parceli, ki spada že v Podgoro ali pa na vižmarskem svetu. Če bomo šli na spodnjo stran cerkve, t. j. na parcele Podgoro, bo opravičeno kontra vsa zgornja stran, če pa gremo na zgornjo stran proti Vižmarjem, bo kontra vsa spodnja stran. In zna se zgoditi, da bodo Draveljčani in okolica hoteli imeti svojo šolo v svojem okolišču, in v tem slučaju šentviška šola ne bo prišla do šestrazrednice, ampak padla bo nazaj na štiri- ali trirazrednico, ali pa se bomo še leta in leta prepirali, nove šole pa še ne bomo dobili. — Najboljše je torej, če smo v tem važnem trenutku edini, edini, ko se gre za to, da Št. Vid na polju ljudskega šolstva naredi en velik korak naprej.

g Kako je s šolskim premoženjem? Iz Bitenčeve ustanove, ki znaša okrog 170 tisoč kron, naša šola že sedaj dobiva letnih obrestij nad 2000 kron, v ne-

kaj letih pa jih bo dobivala še trikrat toliko. Zato dosedaj občina še ni imela nobenega šolskega zaklada. Kje je še katera občina tako srečna? Nova šola se bo zidala s kapitalom, ki se bo amortiziral z obrestmi Bitenčeve ustanove. Tako stoje stvari sedaj. Če nam prihodnost prinese kaj novega, tega danes nihče ne more vedeti.

g Iz krajnega šolskega sveta. Triletna doba je potekla, zato se je morala vršiti nova volitev treh članov. V skupni seji obeh občinskih odborov dne 6. t. m. so bili izvoljeni: Anton Belec, župan v Št. Vidu, Janez Sušteršič, posestnik in mizarški mojster v Vižmarjih in Ivan Bergant, načelnik mizarске zadruge in posestnik v Dravljah.

g Ogenj v Vižmarjih. Na praznik sv. Treh kraljev zjutraj ob četrta na 6. uro se je s petrolejko vnel hlev v hiši Jožefa Sušteršiča v Vižmarjih. Vsa hiša je bila bliskoma v plamenu. Gasilni društvi iz Vižmarij in Št. Vida sta bili takoj na mestu ter ogenj hitro pogasili. Škoda je precejšnja.

g Novega okrožnega zdravnika dobimo v osebi g. dr. Derča, ki pa bo stanoval v Ljubljani.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g V Gorjah. Nil novi sub sole! Et mememisse juvat! (Latinska pregovora: Nič novega pod solncem! Prav je, če se spominjamo!) Do pred kratkim smo imeli prav mило, prijetno zimo brez snega, brez posebnega mraza. Vendar pa stari ljudje pomnijo še lepše zime kakor letošnje. Tako je bila zima konec leta 1872 in v začetku leta 1873 nekaj posebnega. Bil sem tedaj kaplan pri D. M. v Polju in sem si zabeležil o tedanji zimi te-le opazke: Meseca decembra in januarja, ko je sicer najhujša zima, tistega leta ni bilo ne snega, ne ledu; nič slane in nič mraza. Rž je šla v klasje in so jo morali pokositi, pomladanske cvetice so se kazale pri gozdih in ob brdih. rdeče jagode so cvetele in zorele; drevesa so postajala muževna in videti je bilo češplje in jablane v cvetju. O božiču je kmet oral in o novem letu pastir pasel; prikazale so se živali, ki sicer v tem času otrpejo in spe, na primer: muhe, komarji, pajki, čebele in tudi kače. Po sv. Treh Kraljih je bilo godovanje na Lipoglavem in še živeči g. Baltazar Bartol mi bo rad potrdil, da sem mu za vezilo prinesel šopek po poti natrganih gorskih cvetic. — Ažman.

g Predoslje. Akoravno se Jurjov pajzel nobenega nič ne boji, ne birača in ne hudiča, še manj pa žandarjev, kakor se je sam izrazil, vendar je postalo okrog bajte malo bolj mirno. Koliko je ta pajzel hudega zla napravil v Britofu in okolici, to še-le sedaj pripovedujejo žene in otroci, še več pa možje sami. Zelo se boji Jurjov, da bi se mu popolnoma vzelo točenje žganja, vendar ima toliko korajže, da pripoveduje, da bode župnik popred nehal mašo brati, nego on žganje točiti; toliko ima namreč zaupanja pri glavarstvu, akoravno je bil

že 5 do 6-krat kaznovan zaradi tega prestopka. Sam pripoveduje, da v kratkem dobi dovoljenje za gostilno, akoravno je bil občinski odbor soglasno zoper to dovoljenje. Seveda, prostore ima zato. Zakaj mu pravijo Primskovljani »žakelbirt«, to vsak dobro vé. Pošteno jo je izkupil pred nekaj dnevi v neki tukajšnji gostilni, kamor hodi poslušat, kaj se bode govorilo. Razgrinjal je namreč tisto kunjо »Slovenski Narod« po mizi in se bahal, da je liberelec, ko sta mu jih gostilničar in neki mož z Visokega prav dobro povedala, da je pobral tisto kunjо in se izgubil iz gostilne. Pa so še možje, ki še zmeraj k njemu zahajajo, o čemur se je žandarmerija osebno prepričala. V drugo jih bomo po vrsti našeli. Še nekaj. Predošljani in sploh vsi farani, naročajte se bolj na »Domoljuba«, potem bo malo več zavednosti pri nas!

g Iz Mekinj. V nedeljo, 23. t. m. bo priredilo tukajšnje k. s. izobraževalno društvo predpustno veselico z naslednjim sporedom: 1. Miletič: Tamburica, koračnica; 2. Brož: »V sladkoj sanji«, valček; 3. N. Loboda: »Venec slovenskih pesmi«, udarja tamburaški zbor »Planinka«; 4. * * * »V tebi domovina«; 5. A. Hajdrih: »Sirota«; 6. J. Štoka: »Ne kliči vraga«, burka; 7. »Poštna skrivnost ali začarano pismo«, burka, poslov. F. R. Začetek ob pol 4. uri. Čisti dobiček se bo obrnil v prid novemu domu. Pridite v obilnem številu!

Dolenjske novice

Belokranjske novice.

d 50 kron za škofove zavode so zložili dragatuški župljani v hvaležen spomin, ker so jim pred 50 leti škof Wolf ustanovili faro Dragatuš in sezidali lepo veliko farno cerkev. Čast Dragatušu! 20 kron je še posebej daroval za zavode posestnik Jurij Štefanič iz Zapudja št. 11. Hvala vrlemu možu!

d V liberalni kunji, ki ji pravijo »Slovenski Dom«, je neko liberalče grdo obrekovalo dragatuškega župnika. Župniku ni veliko mar, kdo je to pisal, ampak njemu je za stvar, o kateri se piše. Zato javno pozivlja dopisnika, naj mu dokaže kako tatvino cerkvenega denarja, in za vsak vinar, ki mu ga dokaže, dobi krono! Bertov Mate, ki je do grla v dolgovich, lahko zdaj poskusi srečo — pomaga mu lahko njegov pristrčni prijatelj Miško. Torej na delo!

d Hranilnica in posojilnica v Dragatušu deluje jako dobro. Prometa je imela v kratkem času svojega obstanka, čujte, — nad 110.000 kron. To seveda liberalce domače in črnomaljske silno peče. Pa ne pomaga nič. Pri posojilnici delujejo vsi odborniki in župnik popolnoma brezplačno!

d Pogorela je v torek, 11. januarja, popoldne vas Gorenji Suhor v župniji

Vinica. Zgorelo je 8 hiš z gospodarskimi poslopji in celo nekaj živine. Škoda, da ni snega, morda bi se dalo lažje kaj oteti. Zažgali so seveda otroci kot po navadi.

d V Črnomlju zelo pogrešamo še jednega zdravnika. Odkar je že pred nekaj meseci odšel dr. Kovaršik — smo skoro brez vsake zdravniške pomoči. Imamo sicer jednega domačina Maleriča iz Vojne vasi, ki je pa vse drugo prej kot zdravnik. Ljudje ne marajo veliko zanj. Vsi romajo mimo njegove hiše v daljno Metliko k zdravniku dr. Weiblu, ki ima vendar večje veselje do svojega poklica kot naš Malerič. Prosimo še jednega zdravnika v Črnomlju! — Bližajo se tudi občinske volitve. V sedanjem mestnem zastopu je od sile uradnikov, ki plešejo pod komando dr. Maleriča in davkarja Klinca. Prvi se že 12 let peha za županskim stolcem, drugemu pa žilica ne dá miru, da bi se ne vmešaval v vse, kar ga čisto nič ne briga. Ko bi njega tu ne bilo, bi vladale najlepše razmere med uradniki in meščani. Kako bo šele, če taki ljudje popolnoma na vrh splezajo! Zato pozori!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Dobropolje. Semenj na sv. Antona je bil največji izmed vseh sejmov, ki so bili doslej. Živine, zlasti rejernih volov je bilo silno veliko. Domača okolica je postavila veliko živine na semenj, a še več pa Suha Krajina. Kupčija je bila dobra in živahna zlasti za pitane vole. Kupci so bili iz Tirolske, Gradca in Moravskega.

d Iz Jurjevca pri Ribnici. Načelnštvo prostovoljnega gasilnega društva izreka v imenu celega društva posebno zahvalo vsem tistim, ki so kaj darovali za društvo ter s tem nekoliko razbremenili ogromnih stroškov. Darovali so izven občine sledeči: posojilnica v Ribnici 100 K, Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 30 K, vas Dane 35 K, vas Bukovca 35 K, vas Sajevec 23 K, Nemška vas 25 K, vas Breže 49 K, vas Kot 16 K; posamezne osebe pa: g. Anton Boh 16 K, g. Ant. Lavrenčič 20 K, g. Jos. Oberstar 20 K, g. Iv. Rus 10 K, g. Iv. Mihelič 10 K, g. Fr. Kovačič 10 K, g. dč. Ag. Lovšin 10 K, g. Iv. Škrbec 10 K, g. Ant. Rus 10 K, g. Fr. Kozina 10 K; po pet kron so darovali gg.: nadučitelj Pavel Silc, Iv. Klun, Jos. Arko, M. Lovšin; g. And. Lovšin 4 K; po tri krone gg.: Filip Peterlin, Joh. Pucel; po 2 K gosp. dr. Lavrenčič, g. Karol Pakiž, g. dr. Oswald, g. M. Guden, g. župnik K. Klinar, g. Jos. Gornik, g. Iv. Oswald, g. Iv. Košir, g. Ant. Lovšin; po 1 K g. Ambrožič, g. Iv. Arko in za zaključek staroga leta pride pa celo prav priprost delavec iz vasi Berloga z 1 K.

d Oč Sv. Helene. Tudi pri nas ne spimo. Naša fara je sicer majhna, pa šteje 90 Mohorjanov; tudi »Domoljubov« in »Bogoljubov« in več poštenih časopisov priroma v naš kot. Sedaj so nam č. g. župnik ustanovili knjižnico in tako smo preskrbljeni s poštenim berivom. Sedaj se snuje še moški pevski

zbor; tudi pletarska šola dobro vspeva in vrboreja se pričinja. Sedaj imamo zopet izvežbano učiteljico na pletarski šoli, tako da podučuje g. učitelj fante in gdč. učiteljica dekleta. Tudi mle-karna nam nese lepe novce, ker prav dobro vspeva in živinska zadruga se je tudi ustanovila. Ali ne gremo naprej kaj?

d Iz Žužemberka. Napad. Ko so se pretečeni ponedeljek zvečer ob poldevetih vračali naši mladeniči s svojega sestanka domov, jih je napadlo sredi trga nekaj barab, ki so grozile z nožmi. Eden glavnih pretepačev, ki je že večkrat okušal sladkosti ričeta, je udaril nekega našega mladeniča z žilovko, ki je imela na koncu železne kroglice. To je olika tistih, katerim ni všeč vrlo gibanje naših poštenih mladeničev. Tem razmeram, upamo, bodo orožniki napravili enkrat za vselej konec. Ta dogodek kaže v jasni luči, da so naši mladeniči res storili veliko in važno delo, ko so se organizirali v našem izobraževalnem društvu pod zastavo poštenosti in prave krščanske omike. Vsi mladeniči, ki hočete ostati zvesti krščanskim načelom, stopite pod našo zastavo. Barabe naj ostanejo osamljene.

d Sava pri Litiji. Novo parno žago so zgradili v Ponovičah Italijani, lastniki ponoviške graščine. — Letina je bila letos dobra in tudi zdravstveno stanje je bilo ugodno, skoraj nad polovico je bilo več rojenih kakor jih je umrlo. — Zvončki, trobentice, teloh, marjetice, vsled mile zime tu cveto. In čebele se igrajo pred uljnakom kakor spomladi. Na božični dan je toplomer kazal na solncu R 17 stopinj. — Zadnje povodnji so tukaj napravile mnogo škode. Sava je preplavila vse polje in travnike in mnogo rodovitne zemlje odnesla. Tako velike povodnji že ni bilo 23 let. — Naročite se na »Domoljuba«, kdor ga še nima!

d Hinje. Na gričku krog naše farne cerkve stoji mala vasica z imenom Hrib. Pred malo več kot sto leti se pa ta kraj ni imenoval Hrib, ampak Tabor. To pa odtod, ker je bil okrog cerkve včasih tabor, to je trdnjava. Trdnjava je stala tam, kjer je sedanji pokopališki zid. Da se je pa tako imenoval ta kraj, imamo še sedaj ostanke, in ti so zapiski starih župnih knjig in pa sedanja Francetova njiva, ki se še sedaj imenuje »Jakličev tabor«.

d V Velikih Laščah bo shod »Kmet-ske Zveze« v nedeljo, dne 23. januarja popoldne ob pol 3. uri v dvorani »Zadružnega doma«. Nastopijo trije govorniki. Pridite v obilnem številu!

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Liberalna brezvestnost. V 2. številki »Slovenskega Doma« me nekí dopisnik, ki se ne upa na dan s svojim imenom, grdo napada, češ, da sem hodil pred gasilsko veselico, ki se je vršila 2. januarja v Sv. Križu, (po vasi od hiše do hiše in ljudi odgovarjal od udeležbe na tej veselici, hujskal proti njej in Bog vé kaj še. Odgovarjam, da je

imenovana trditev gola liberalna laž. Fatur, kaplan.

Notranjske novice

Idrijske novice.

n Pobjo. Ponoči na praznik sv. Štefana je v prepiru nekdo zabodel z nožem oženjenega rudarja F. Hladnika in ga močno ranil. Pravijo, da so ranjenca nesli v rjuhi od zdravnika domov. Vzrok: posvečevanje praznikov s pijančevanjem; cerkev je pa vobče takim ljudem deveta briga!

n Draginja noče jenjati, čeprav jo je debeli Kristanček že na par shodih koncem pretečenega leta poskušal »panati«. Škoda lepih kronc, ki jih ofrajo socialisti Kristanu, da jim mlati prazno slamo! Takih Janezkov imajo med seboj dosti, ki bi to opravili ceneje! Zabavljati bi pa marsikdo še boljše znal, nego zna Kristan za 100 kron. To ni nobena »kunšt«!

n Pravi udarec za vse sloje je letošnja draginja na špehu in moki. Takih cen nismo imeli tukaj vsaj 35 let ne! Mnogo družin si ne bo moglo preskrbeti zabele čez leto in tudi kruha zna primanjkovati, če bo moka tako draga! Bog obrni tekoče leto v tem oziru na bolje!

n Rodovitno leto. Pretečeno leto je bilo za Idrijsčane rodovitno na rojstvih, pogrebih in porokah. Porodov je bilo 190, pogrebov pa 140 in poročilo se je 45 parov. Kakor vse kaže, ne bo še zmanjkalo ljudi na svetu!

n Grablje bi radi odpravili vsled silne povodnji, ki je na dan sv. Tomaža lanskega leta preplavila vse spodnje mesto in povzročila silno veliko škodo in strahu. Kakor so nam razmere zna-ne, bodo pa grablje na svojem mestu še dalje ostale in naj se razni ljudje, ki bi sedaj radi potrebe radi koketirali s pristaši V. L. S., tudi še toliko trudijo, da bi jih odpravili! Ali niste pisali nedolgo od tega v »Napreju« nekako takole: »S klerikalci nočemo nič več imeti opraviti«? Pa še grablje sami odpravite, če jih morete! Takim možem, kakor so Tavzes, Julče, Štravs itd. bo gotovo vse rezalo, kar bodo pričeli! Čemu nas potem potrebujete, vsaj ste rekli, da ne marate za nas. Če bi z nami vred dosegli odpravo grabelj, bodele potem tako ali tako govorili: »To smo mi združeni socialisti in naprednjaki napravili!« — Tako se je govorilo tudi ob podržavljenju realke itd. — Saj se poznamo, kaj ne da?

n Krasno vreme imamo brez snega. Ali bojimo se, kedar bode začelo snežiti, da ne bi bili zopet zabarikadirani za nekaj dni s snegom, kakor je to že večkrat bilo ob tako krasnih zimah.

n V odbor obrtno-nadaljevalne šole v Idriji namesto umrlega c. kr. rudniškega svetnika Karola Svoboda je deželni predsednik kranjski imenoval g.

dr. Milana Papež, c. kr. rudniškega zdravnika.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Trnovoga na Notranjskem. Nek fant iz čitalniških krogov je hotel zopet priti v naše »Katol. izobraževalno društvo«. Prosil je odbornike društva, naj ga za božjo voljo vendar sprejmejo med člane društva, ker se je sedaj, odkar je bil na smrt bolan pri vojaki, popolnoma poboljšal. Odborniki »Kat. izobraževalnega društva« so pa bili preveč previdni, da bi takoj verjeli v to »spreobrnjenje«, tako ga niso sprejeli v društvo, ampak mu povedali, naj to »spreobrnjenje« dokaže tudi s svojim življenjem, predvsem ne sme več zahajati v čitalnico. Med tem so pa tudi člani čitalnice zvedeli, da misli ta fant uskočiti v »Kat. izobraževalno društvo«, zato so ga prijeli. Fantič - naprednjak je pa izjavil odboru čitalnice pod častno besedo, da ni nikoli niti mislil, vstopiti v »Katol. izobraževalno društvo! Povedali bi mi tega brezčastneža, a bi bilo sramotno za »Domoljuba«, da bi menoval to ime; pri nas ga pa vsak dobro pozna. — Fantič se je pa vendar začel bati, da se bo izvedela resnica o »častni besedi«, zato je začel nekaterim članom »Katol. izobraževalnega društva« groziti, da jih bo »dal« v »Narod«, ako povedo, da je hotel priti v »Katol. izobraževalno društvo«. Mi smo pri tem teh misli: Če ni bolan za dopise; ne bo bolan za vojaško suknjo, ki jo je slekel, češ, da je bolan!

Iz raznih krajev

Primorsko. Goriški Lahi so ustanovili poseben odbor za ustanovitev laške gimnazije v Gorici. Sklenili so prositi deželni zbor za prispevek iz deželnih sredstev. Če bi se to zgodilo, bi pomenjalo največjo krivico Slovence. Slovenci naj zdržujejo laške šole. Dolžnost slovenskih voditeljev je, da se tudi Slovenci zavzamejo za slovenske šole, ki jim po pravici tudi gredo. — Dolgi noži prepovedani. V Italiji imajo novo postavo, ki prepoveduje nositi nože, ki so daljši ko 4 cm. Ta postava je za vročekrvne Italijane res potrebna. Za to postavo pa nista vedela Anton in Andrej Kurmčič iz Kobariškega. Ko sta šla na Laško, sta seboj vzela tudi svoje nože. Ker sta pa imela nože daljše ko 4 cm, sta bila aretovana in zaprta. Resen opomin vsem, ki hodijo na Laško. — Tihotapci. V Vidmu na Laškem pride pred sodnijo 15 tihotapcev, ki so pri Robiču na Kobariškem vtihotapili v Italijo iz Avstrije velike množine sladkorja in drugega blaga.

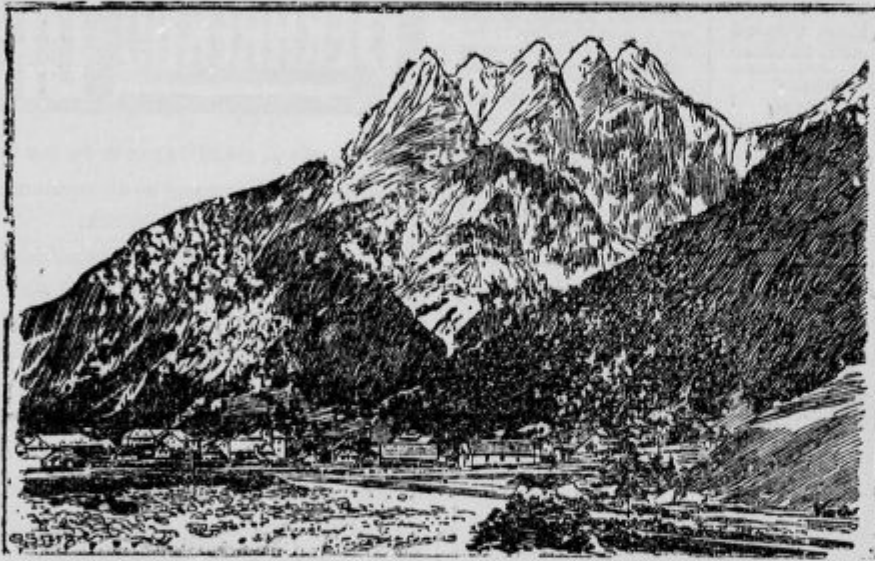
Tist. V cerkvi sv. Antona se je v petek, 8. t. m., hotel usmrtiti 42-letni Viktor Contento. Ko je nekaj časa ostal pred stranskim oltarjem, je na-

enkrat potegnil revolver in je ustrelil v levi del prsij. Vsled strela je nastal velik strah. Ranjenca so spravili v bolnišnico. Cerkev je bila precej zaprta, popoldne blagoslovljena in zopet odprta.

Štajersko. V Mariboru je priredila »Zadružna zveza« en teden trajajoči zimski tečaj. Vodil je tečaj g. Vlado Pušenjak. — V Celje se je preselil iz Brežic državni in deželni poslanec dr. Ivan Benkovič. — D a v e k n a p i v o je spravil pivovarinarje v velike skrbi. Davek znaša dva vinarja na liter; tega ne bodo hoteli prevzeti gostilničarji in bode zadel tovarne. Liberalci pa zopet izrabljajo ta davek proti poslancem S. L. S., češ, da bodo udarjeni hmeljarji, zakrivajo pa, da se je davek na pivo vpeljal, ker so branili naši poslanci vinogradnike in preprečili davek na vino.

Koroško. Državni poslanec župnik Walcher je imenovan kn. škof. duhov-

bodo našli tamošnji Slovenci v njem dobrega prijatelja. — Nesreča v Rablju. K poročilu o grozni nesreči v Rablju, pri kateri se je pogreznila bolnišnica in končalo življenje 7 oseb, kakor smo poročali zadnjič, dostavljamo še sledeče: Dozdaj se še ni moglo priti do trupel, ker je globočina silna in je vse brezno voda zalila. Dvesto rudarjev dela noč in dan, ki se menjavajo. Tri električne obločnice, vsaka po tisoč sveč svetlobe, svetijo ponoči pri delu. Vodo so iz kotline že večinoma izsesali. Zemljo odkopavajo ob robu kotline, kakor tudi v kotlini sami. Ko bodo dobili električno dvigalo za prst, se bo delalo z vso mogočo hitrico, da se bo moglo čim prej dospeti do ponesrečencev. Ker se zemlja v pobočju kotline ruši še naprej, se je podrla tudi lesena bajta, ki je stala poleg kotline. — Prinašamo sliko Rablja, ki ima lepo planinsko lego.

Rablj na Koroškem.

nim svetovalcem. — Mestno gospodarstvo v Celovcu je kljub vsej bahariji skrajno slabo, samo pri kurznihih razlikah mestnega posojila je bilo v preteklem letu zgube 158.524 K. Mesto namerava zopet najeti novo posojilo 10 milijonov kron. Ker garancija mesta ne zadostuje, bode morala zopet poroštvo prevzeti dežela, torej tudi slovenski davkoplačevalci. Slovenci od novega posojila ne bodo imeli nikake koristi, a odgovornost za plačilo morajo nositi, in če bi mesto ne moglo plačati, bode zopet tudi slovenski davkoplačevalec segel v žep. — Ustanovni shod podružnice »Šolskega društva«, katerega namen je podpirati in ustanavljati slovenske šole, se je vršil pri Sv. Jakobu v Rožu dne 26. grudnia min. leta. — Graščino Gornje Trušnje pri Velikovcu sta dosedanja lastnika gg. Fajdiga in Bartol iz Sodražice prodala g. Juliju Karglu iz Moravske. Kargelj je miroljuben in konservativen značaj ter upamo, da

Za kratek čas

Resnica v oči bode.

Popotnik pride do kmečke hiše, ko se je že mračilo in sede na panj, ki je ležal tikoma vrat. Ko pride gospodar z njive domov in tujca ugleda, ga vpraša: »Prijatelj, čemu sedite tukaj? Zakaj ne greste kam v hišo, ali ste raje od zunaj, kakor pod streho?« Neznanec pravi nato: »Ljubi moj, saj sem prehodil celo vas; ali imam neko slabo navado, zavoljo katere me nihče ne mara čez noč imeti. Zato hočem raje od zunaj ostati, — znabiti bo jutri boljše.« — »I, kakšna pa je tista navada, — povejte mi vendar,« vpraša gospodar. »To slabost imam,« reče popotnik, »da vsakomur resnico povem in zato me noče nihče prenočiti.« — »No, to je pač lepa navada,« pravi kmet, »le pojdite z me-

noj in postrežem vam kakor sam sebi!« Nato gresta oba v hišo in gospodar pokliče ženo in ji naroči, naj speče piščanca in naredi za zraven »pohane šnite«, ker ima gosta v hiši.

Ko večerjajo, si tujec vse natanko ogleda. Najprej opazi, da ima mož eno oko zavezano, da ima žena le eno oko in mački je eno oko izteklo. Ko so bili najbolj pri volji, izpregovori gospodar: »Ljubi prijatelj, vi trdite, da povsod vsakomur resnico poveste, povejte jo tudi meni!« Tujec pravi: »Oh, že naprej vem, da boste nevoljni in hudi name.« — »Nikakor ne« — odvrne gospodar, »le povejte brez skrbi.« Nato reče popotnik: »Vi, vaša žena in mačka imate skupaj le tri očesa!« — Ko gospodar to sliši, — in bila je resnica, — popade burklje in spodi tujca iz hiše. Tako plačilo ima resnica!

Tako gre. A.: »Ali moreš izhajati s svojimi dohodki?« — B.: »No, že še gre. Nekoliko pritrgovali si je treba, pa nekoliko zadolževati se, — pa gre!«

Ljubezen. »Dekle, katero mi priporočate, ima le 500 kron dote in to je premalo; jaz imam 800 kron dolga.« — Posredovalec: »Tistih 300 kron razločka bo pa poravnala ljubezen, — saj pravijo, da veliko premore.«

Tudi dota. Oče: »Posebne dote naša Reza ne bo imela; zato pa ji bom dal hišo, ki je dobro zavarovana zoper ogenj!«

Mlad zdravnik. »Ti pojdeš tudi jutri z nami na lov, kajne?« — Zdravnik: »Ne utegnem, moram bolnike obiskati.« — »No, ti vendar ne bodo precej umrli.« — Zdravnik: »Seveda ne, — pa jaz bi rad živell!«

Slabi časi. »Oh ja, kupčija gre zmeraj slabše. Pride nedavno človek, kupi eno struno za li goslim, si jo pusti na dom poslati in jo plačuje v obrokih!«

REŠITEV UGANKE

v 1. šte. XXIII. I. »Domoljub«.

Prijatelj »Domoljub« te rad obišče, ne svoje sreče, on le tvoje išče, prijazno mu je lice in pošten namen, v zvestobi ne prekaša ga noben, pove v obraz ti vse resnice, pove domače, tuje ti novice, veseli si ti, veselo je srce, poslušaj ga, dokler kaj ve, sovražnike tvoj »Domoljub« ima, a on sovražnikom se le smehlja, junak je tvoj prijatelj in močan, nasprotnikov ne plaši on se — velikan! Pozna Slovenec skoro ga že vsak, pa tudi ti postati moraš mu enak! Ljubiti moraš rod in dom svoj dragi, to le želi prijatelj tvoj preblagi, zdaj sem ime prijatelju povedal, premislil dobro, a predaleč nisem gledal, nastlonil roko ob glavo in rekel: »Domoljub« je to!

Rešitev uganke je poslalo 950 rešilcev, in sicer: 924 pravilno, 26 nepravilno. Izmed tistih, katerih rešitev se je pravilno glasila: »Domoljub« — se je t r o j e imen izžrebalo ter se jim je odkazala nagrada.

Prvo darilo: »Vojška na daljnem vzhodu« je dobil JAKOB MAČEK, Adergaz, p. Cerklje.

Drugo darilo: »Ben Hur«, povest iz Kristusovih časov, FRANČIŠEK OVSENEK, Leše-Popovo, p. Tržič.

Tretje darilo: J. Alešovec: »Kako sem se jaz likal«, MARTIN OSTERMAN, Luže št. 1, p. št. Jurij pri Kranju.

Novo uganko prinesemo v 5. št.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rhabarbara kroglice s znamko „Elsa-kroglice“. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatljic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko). 2840 1

V neki švicarski gorski vasi so morali zadnjič zapreti šolo, ker so vsi otroci oboleli za hudim prehlajenjem. Učitelj, ki je pastilje že sam preizkusil, se je domislil, da naj prosi upravo sodenskih kopeli za nekaj škatljic znanih Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj. Pastilje so res prišle, učitelj jih je razdelil in že dva dni kasneje se je zopet lahko pričel pouk.

Po prestanih ošpicah

je SCOTT-ova emulzija najzanesljivejše sredstvo, da se izognemo resnim boleznim. Kdor prvič poskusi SCOTT-ovo emulzijo, se začudi, kako naglo more obnoviti izgubljene moči. Dober sloves, ki ga povsod vživa

2614

SCOTT-ova emulzija

temelji poglavitno na čistosti in izbornosti vseh njenih snovi. Celo na najbolj občutljiv želodec in še tako oslabeled organizem najugodnejše vpliva

Scott-ova emulzija

Le SCOTT-ova emulzija je prava in neprekosna vzor-emulzija.

Cena izvorni steklenici K 2 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

Prisna je s to znamko ribičim — hot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Esenca za želodec.

izdelek iz Avsburga pri J. G. Kiesow. Izborno preizkušeno, lek vzbujajoče in prebavo pospeš. sredstvo. Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1 20 in K 2 40. Svarilo: Zahtevajte izrečno ime Kiesow! Zaloga: Ljubljana lekarna pri zlatu jenu, pri zlatem orlu; Celje: lek pri Mariji Pom.; Maribor: lekarnapri Mariji Pomogaj. 2620 12 1

Na revmi trganju, podagri in ischias

8421 in ischias 6 1 bolehaločin naznanim rad zastoj pismeno, kako sem bil ozdravljen svoje mučne bolezni. Karol Remmel, Landshut 237, Bavarsko.

Razpošiljalnica Jakob König

Dunaj VII/8, Kaiserst. 101.

10 K vsak dan.

Zastopniki se sprejemajo povsod. Pošljite svoj naslov na trdiko JAKOB KÖNIG, Dunaj VII/8 140 Postamt 68. 10-1

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki ilustrovani cenik z nad 3000 podobami ur, zlatnine, srebrnine itd. Prva tovarna ur v Brlixu št. 961. (Češko)

JAN KONRAD c. in kr. dvorni založnik. Prava švicarska nik ank.-rem. ura, sistem Roskopf K 5-8 komadi K 14-1. Registr. Adler-Roskopf nik ank.-rem. ura 7 K. Prava srebrna rem ura K 8-40. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Posteljno vlogo

odstrani zaJamčeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata naznaili. Knjižico pošlje zastoj:

Zavod „Sanitas“ 842 Veiburg P. 350. Bavarsko

Češko str. in elektroteh. inš. tehn. post. št. nastav. Prg z. 1711111111

2592 1

Nikake plešavosti Nikakega izpadanja las Nikakega prhljaja

po kratki uporabi moje oblastveno zavarovane **Ella-pomade za rast las in brade**. Strogo rečno! Uspeh presenečen! Stari in mladi, gospodje in dame naj uporabljajo samo **Ella-pomado** za rest brade, las in obrvi. Neskođljivost zajamčena! Varuje pred prezgodnjo osiveostjo, daje lasem čudovit lesk in polnost. Mnogoštevilna priznanja pisma iz vseh delov sveta. Odlikovana: Paris 1909 s častno diplomom, zlato kolajno in častnim križem. Dobiva se pri gospej: Kamilli Mitsky, Maribor (Štajarsko), Goethejeva cesta 2/s. — Naročila samo proti povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Cena: 1 lonček K 2- in K 3-40, 3 lončki K 5- in K 8-50.

Želodec kot posredovalec živeča je vzdrževalec človeškega organizma.

Zatorej naj se podpirajo njegova dela kot prebaven in čistilen organ. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujaajoče in prebavljive pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, sinbe, dietne, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gurečico, napejanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Val deli embalaže inajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvar. dobavitelja, „Pri žrnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice. Po pošil se razpošilja vsak dan. Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošilj. K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 vel. steklenic poštlane prosto na vse postaje avstro-ogr. pomaršije. Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

123 **PREKLIC.** Jaz podpisani Ivan Farabosco, stavbni mojster v Tržiču-Bistrici preključem vse tiste žaljive besede, s katerimi sem povsem neosnovano obkladal dne 12. grudna 1909 v gostilni g. Jakopa Zupana v Retnjah g. Franceta Poljanec, posestnika v Sebenjah št. 24 ter z njimi ob jednem žalil čast njegovega pokojnega očeta. Obžalujem te svoje žalitve ter zahvaljujem g. Franceta Poljanec, da mi je na mojo prošnjo odpustil in odnehal od kazenske pravde. Ivan Farabosco.

Služba organista in cerkvenika se odda v javoru pod Ljubljano, p. Sp. Hrušica. Nastop o sv. Juriju. Z vpeljavo male trgovine v novi mežnji bi se plača zdatno zboljšala. 139 2-1

PEKAREKOV ČAJ

Neprekosen po dobroti, finesi in dobrem okusu. Poskusite to renomirano čajno znamko kot prvi zajutrek.

Posebno priporočljiv:

- Pekarekov Karlovska melanča,
- Pekarekov Five o'clock tea,
- Pekarekov High Lift tea,
- Pekarekov Nono such tea.

V izvornih zavojih à 1 K, 1'20, 2'—, 2'40 v vseh boljših specerijskih in delikatesnih trgovinah. 3434

20 let krmila za 1 prašiča --

dobavlja nasad 300 sadik kavkaške Symphytum ali Comfrey — krmilne rastline na samo 30 m² zemlje. Ta obrodi v vsaki zemlji, v vsakem podnebju in da skozi 20 let vsako leto 6 bogatih žetev redilne, zdrave, zelene piče, ki jo žre vsaka živina, posebno prašiči. 300 sadik marke 4'—, 100 komadov mark 1'50.

800-1000 stotov gomoljic na hektar

obrodi neka druga iz Kanade izvirajoča krmilna rastlina, imenovana Helianthy. Te Helianthy gomoljice so po dr. I. Kochu 4 krat bolj redilne kot krompir in ne samo izredno ceno krmilo za govedo, konje, ovce in prašiče, ampak pripravi se iz njih tudi zelo dobra tečna in redilna solata. 100 sadilnih gomoljic 5 mark, 10 kosov 60 vinarjev. Obe rastlini ste naslikani in natančneje opisani v našem glavnem ceniku, kateri je vsakemu brezplačno na razpologo. 187

Woelfert & Co., izvoz za semena, Erfurt 306.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906; Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobiljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus. Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Čevljarski vajenec se takoj sprejme v učenje pri Francetu Švigelju čevljarskem mojstru in cerkveniku na Dolenjem jezzeru, pošta Cirknica 21. 100

2 vrtnarska učenca od 14-16 let in 1 spretnega vrtnarja išče Luka Tomšič vrtnar, Sv. Križ (novo pokopališče) pri Ljubljani 94 2-1